

Kibaru

San 20nan - Utikalo - san 1992
A songo : DOROME 10 - N° 247

A be bo kalo o kalo "AMAP" ka yamaruya kono - Hake : 17.000
"AMAP" kuntigi : Gawusu DARABO - Dilanbagaw Kuntigi: Basiriki TURE

Depitew ka baara
daminera

Sisan,
ni sariya bennna
mogow ma,
depitew no don; n'a
dun ma ben mogow
ma fana, o fana ye
depitew no ye

San 1972 Zuluyekalo tile 5 don, dijn̄e jama-na caman j̄era ka ninini j̄ekulu dō sigi sen kan, n'a b̄e wele ko «ICRISAT». A ka baara n̄esinnen b̄e sumansi suguya w̄erew ninini ma, n'olu b̄ena ke sababu ye ka s̄enekelaw ka s̄or̄o bugun, walasa ka dunkafa n̄ogoya dijn̄e jamanaw b̄ee k̄ono. A ninini j̄ekulu kuntigiso sigilen b̄e Patansheru dugu k̄ono, Endu jamana kan.

Aj̄ekulu bolomademelen b̄e dijn̄e b̄ee lajelen warisoba f̄e, n'o b̄e wele ko Banki M̄onjali, ani dijn̄e b̄ee lajelen baloko n̄enabociyakeda, n'o fana b̄e wele ko «FAO» ani dijn̄e b̄ee lajelen yiriwali ciyakeda min yere b̄e wele ko «PNUD».

«ICRISAT» nininikelaw n̄esinnen b̄e su-mankise minnu labugunni baara ma, min-nu nafa ka bon desebagato jamanaw k̄ono koseb̄e, o ye sañ̄o ye, ani keninge, ani tiga, ani tiganinkurun ni sh̄o.

San 1975 la, j̄ekulu in nininikelaw y'u ka

baara kunsin Afiriki tilebinyanfan jama-naw ma. O de hukumu k̄ono Mali poroga-ramu sigira sen kan, k'o wele ko «ICRISAT (WASIP/MALI) min kuntigiso b̄e Samank̄o dugu k̄ono n'a ni Bamako ce ye kilometere 25 ye, woroduguyanfan f̄e. Mali k̄ono, a baara n̄esinna keninge de ma koseb̄e, walasa k'o labugunnin cogo yiri-wa, bawo, keninge de ye Malidenw ka balo kologelenba ye.

O siratige la, jateminelaw y'a jira ko «ICRISAT» ye baara min ke Mali k̄ono, keninge kan, k'o ye Malidenw n'u n̄emogow wasa koseb̄e.

O temenēn k̄o, a jirala ko «ICRISAT» c̄esirilen b̄e baarakalanko f̄e, cogoya b̄ee la, k'a d'a kan, s̄or̄o te se ka n̄e, d̄onniya ni kalan ko. O de k̄oson, a ka baarakalandenw, minnu b̄ora dijn̄e jamanaw b̄ee lajelen k̄ono, ka taa s̄enekalan ke Endu jamana k̄ono, olu hake sera moḡo 2000 ma, minnu ye kalo kelen jaalen ke sumansiko labu-gunni kalan na, «ICRISAT» ka deme ka-dara k̄ono.

A baarakalanden d̄ow, Mali mogow be minnu c̄ema ma, olu d̄ow yere kera kalan-den w̄erew karamogow ye, desebagato jamanaw caman k̄ono.

An b̄e waati min na sisan, «ICRISAT» nininikelaw ni Mali nininikelaw ani dijn̄e j̄ekulu w̄erew nininikelaw bolo be n̄ogon bolo, k'a da Mali ka c̄esiriko numan kan, min kera sababu ye ka Mali sankor̄ta, desebagato jamanaw c̄ema.

Mali depitew ka baara daminera

San 1992 zuluyekalo tile 13 don, Mali kura depiteso y'a ka laje fôlôké, min baaraw bë sen na sisan yëre, n'an b'a wele ko jamana denw kunko foyor, u ka ciden sugandilenw fë, n'olu ye depitew ye.

A baaraw daminera Mali depiteso peresidan sigili la, min kéra Porofeséri ALI Nuhun JALO ye, n'ale ye «ADEMA» depite ye.

O temenén kó, depitew y'u ka depiteso kónokow latemecogo sariya dantigé. O sariya talen kofé, depitew tilala baarajekulu ni njogon ce, i n'a fôjekulu minnu ka kan, ka sariyasébenw fësë-fësë sira bëe kan, i ko politiki sira, laka-

nani sira, hadamadenya sira, nafasorô sira, kalanko, nafoloko, kénéyako aniseko ni döñkow sira.

O baarajekuluw sigili wajibiyalen don Mali kura tile in na, n'an b'a wele ko «Alifa tile», min bilala ATT ka furance - fanga nôna, Musa ka yëre - fanga binnen ko. O wajibiyalen don, k'a d'a kan, Mali kura in tile la, sariya te ta tugun, jamaria denw tògo la, sira kofolen ninnu kadara kónó, ni depitew ma jen ni min ye: depitew de sugandira jamana denw fë, wote sen fë, ka t'u haminankow nénabô depitesoba la Bamako.

K'a ta nin laje fôlô la, ka t'a bila san 5 haké ma, Mali depitew ka

baara te do wëre ye sariyaw tali kó, jamana denw lafiyali hukumu kónó.

A kéra cogo o cogo, Mali Guwérénaman, min minisiri fôlô ye Yunusi TURE ye, o de bë sariya sigili naniya, k'a seben ci depitew ma, minnu bë son, wali ka ban. Ni depitew sonna sariya min ma, o bë temen, k'o wajibiya Maliden bëe kan, jamana kónó, an'a kókan. Ni depitew ban na sariya min na, o bë da Guwérénaman tulo kan. N'o kéra sariya naniyara minisiri so min fë, o minisiri bë wele depiteso la, a ka na a ka sariyasében nëfô, walasa depitew k'a faamuya. Ni depitew ma jen n'a sariya ye, a te temen habada.

O de bë depitew ka baara gëleya n'a nafa jira Mali kura in tile la, bawo, Musa tile la, a tun te kun depite kelen si la, k'i ban Musa n'a ka Guwérénaman n'a ka minisiriw ka sariya naniyalenw latemeli ma, hali ni jamana denw lajaba sariya don.

Sisan, nisariya benna mogow ma, depitew nô don; ni sariya ma bën mogow ma, o fana ye depitew nô ye.

Afiriki musow togola don

San o san, Zuluyekalo tile 31 bë ben AFiriki musow togoladon ma, min senfe, gintan suguya caman bë laben a jamana kelen-kelen musow ka jekuluw fe.

Koro wëre te musow togoladon na musow sankorotali ko, u ka jamanaw kono, walasa k'ujoyorow sinsin u ka denbayaw kono ani jamana haminankow jenabò kene kan, walasa k'a jira ko ce ni muso bëe damakakan faso yiriwali n'a ka netaa la.

A ka ca a la, farafinna jamanaw kono, kabini lawale la, cew te musow jate denbaya ni dugu kunkankow jenabò kene kan, k'a d'a kan, olu ka faamuya la, n'o ye laada koro ye, muso te gundo marala ye, muso da ka ca, a bë yoro bëe, wa a t'a kuma yoro dën.

Musow ka o gundo mara-

baliya de kera sababu ye, ka musow senbo «bëejewalew» la, k'olu bolodali to cew bolo. O de kama, farafinna kono cew ye musow ke bolokofe mogow ye, k'u ka walew dantigé, k'olu ke denwolo ye, ani gadon ni bololabaara misenninw, minnu b'a to musow b'uka musakaw soro, n'a ma ke ni cew ka deme wëre ye.

An bë waati min na sisan, i ko bi tile, faamuya ni dönniya tile, yeredon ni kalan tile, an b'o tile min na sisan, a te ben

tugun cew damaw k'u sigi, ka denbaya, dugu, kafo ani jamana kunkow boloda musow ko...

Musow sendonni denbaya ni dugu, kafo ni jamana haminankow jenaboli la, o mataa ka musow yërew dan, bawo, kabini muso kalannen cayara, yelema donna musow ka faamuyali la.

O de siratigé la, musow y'u césiri ka fangasow wajibiya, ka sariyaw ta, minnu bë musow bo cew ka lawale fanga bilen kono, k'a jira ko

Musoya te mone ye

ce ni muso ye nōgōn dafalan ye, kabini soju la, fodugu kunkanko kumaw foyorō ani jamana yere yirwalikow dantigēyōrōw.

Musow ka yere kunmabōma ke don kelen ko, kalo kelenko ani san kelenko ye. Amakē nōgōya la fana bawo, sariyawtabagawtunye cew de ye. O b'a jira ko musow ka wasa, uka sagosorōbora u yerew ka timinandiya walew de la. O walew kera tonsigiw ye, minnu ma se ka kōtige.

O walew sabatili kōson, musow benna don kelen kan, n'oye Zuluyekalo tile 31 don ye, k'oke Afiriki musow togoladon ye.

A don sankorotali kama, Mali musow y'u lajere Bamako ani Mali duguw n'a kafow bēs kōnō, k'u ka wale kelenw jatemine, ka wale ketaw dantige.

Olu kera sēben ye, k'o lase jamana nōmōgōw ma. O siratige la, a jirala ko Mali jamana nōmōgōw bennajekulu dōsigili kan, min be bila Peresidan Alifa Umaru KONARE yere

ka hukumu kōnō, n'a be musow sirataama, k'u felakow dōn, k'olu nēnabō, u yerew sago la.

A be se ka fo, ko musow sendonni Mali jamana bolodacogo la, k'o wale sementiyara. A tō tora musow yerew ka hakili numan sōrō de ye, walasa u kana fen nini jamana nōmōgōw fe, min se t'u ye, bawo, a be fo farafinna ko muso ye nōnsin de ye. A te sēgen. A te kōrōto. A te ninan, f'a k'a sago sōrō ce la.

Ode kōson an b'a f'an wologba musow n'an balima musow ye, u k'u césiri wala sa an bēs ka damakejē faso kōnō, nka, u kana u césiri an marali fe, bawo, a dōnnen be ko Mali musow ka ca ni cew ye; a dōnnen be ko ni muso y'a ni da fen min kan, a b'o sōrō, «sōrōcogo» bēs la.

B. TURE ni A.G. KANTE

Donni saba de bë Mali kono

Mogo dōw miiri la, mogo minnu kalanna lakoisobaw la, k'a bë se ka f'olu dōrōn de ma mogo kalannenw.

O tijé ye. Arabukankalannaw bë jate mogo kalannenw ye. Mogo minnu fana b'a fo : «k'u ma taa kalanso, kalanbali t'u ye», ko «n'i y'a ye, i bë taa fën kalan, i të fën dōn de», olu fana te kalanbaliw ye.

O la sa, an bë se k'a fo, k'an fë Mali kono yan, mogo kalannenw ye kulu saba ye : nansarakankalannaw, arabukankalannaw ani kalansolataabaliw.

Tubabukan : Donniw na lagare an fë yan, o de ye Tubabukan ye. Nk'o n'a ta bëe jamana dajuru bë tubabukanmennaw de bolo. O sababu bora nansaraw la. Nansaraw kelen k'an mara, u'y'u ka faamuyacogow don mogo dōw kun na, k'u kalan u ka kanw sebenni n'u kalanni na, an'u ka sariyaw. Kabako ! Ofarafin kalannenw tubabukan na, de ye yéretakélé möjón tugu, ka tubabuw gen, ka fanga ta.

Tubabukanmennaw ye jamana jo ni karamogow ka hakilinaw ye, n'o ye nansaraw ye : lakoisow jora, dogotorsow jora, sirabaw dilanna, seriusida o seriusida, ni jamana horonyalen kuraw te se ka t'o k'o, o bëe jora. Mali ka hörönya n'a danbe seginn'a ma. Nka nin bëe la, Mali jatelen don jamana segenbaatow fe, bawo kunfinw ka ca, sorontanw ka ca, jamana dilanen te.

Arabukan : Tumutu, Jëne, walata, Masina, Futa, Kankan, Bereta, N'jasane, Dili, nin duguw keli dönnibondabaw ye, o man kan ka bali mogo la, kabini lawale, an bënbaw taara dönni jini a sun koro, Makan. - Kanku Musa ni bure sanu taara hiji Makan. Ka sarakaw bojen, ka sow joyen Manden silamew ye, ka Mali mankutu jënsen yoro caman, a taato n'a seginto. A ye misiriw jo, ka kalansow jo.

- Alimami Samori ye diinekelé ke, ka mogow kalan kurane la, ka misiriw jo, ka kalansow jo, ka jamana tuubi;

- Asikiya Mahamadu ye Tumutu ni Jëne ke walijudugubaw ye;

- Kuntalakaw, ka bo Tumutu, Laji Umaru Tali, Seku Amadu, Dili Modibô, Sekine Hamala, Seku Sala, Kankan Sekuba, ninnu bëe y'u jeniyoro fin diine sira kan, Mali kono yan.

Wa hali bi, Ulema numanw bë se ka malidenw kalan, ka magow dilan don bee. An b'u ye dennkundiyorow la, an b'u ye janajayoro la, an b'u ye furusiriyoro la, an b'u ye wajuliw la, an b'u ye misiriw kono. U bë sarakaw b'an ye, u bë dugawu k'an ye. Nka nin bëe la, Mali jatelen don jamana segenbaatow fe, bawo kunfinw ka ca, sorontanw ka ca; jamana jolen te k'a ne.

Kalansolataabaliw : Olu ye körölen dönbagaw ye. Mogo minnu b'a fo : «an ma taa kalanso la, nka kalanbali t'an ye», tijé b'u bolo ke :

- Jeli Bazumanaba Sisoko ka foli barika tun ka bon, döñko tun b'a la : a tun bë juru fo n'a senkonidenw ye; a tun b'a fo n'a ninw ye, a tun bë nkönibara bila kerefe, a bë foli k'a yere ma;

- Kela jeliw ye dije tarikitigw ye. U bë dije buruju fo, Kaaba bulon da la, san wolonwula o san wolonwula. Jamuw sörögogo an ka jamana kono, Kela jeliw b'o bëe döñ.

Kela jeliw da kolen don, u bë se ka hörönke karaba. Olu bë kuma döñ, k'a ka bon, a ka girin, a ka timi, a ka kuna, nama t'a la;

- Jeli Baba Sisoko file nin ye, a nögön ka dogodije kono. Maana minnu b'a kun na, körölen minnu b'a kono, o te fo ka ban.

- O bëe yere ka bojen, Tontigiw, hadamadenya gundo minnu b'olu kono, tulon te. Mogoninfinya don-don cogow nögön na, an'a bo-bo cogow nögön na, olu de b'o döñ. Jinedönni, wokulödönni ani Iriwanedönni tun bë tontigiw ni körölen moriw caman na.

- Jiritukoro döñkow, fijnewçywçywçyanw; jijunu-nunu-kanw, sanperenkeletigekanw, sanjisababuw, tile, kalo ni dolo gundow turabubango, dije köröba, o dönbagaw man ca tugun.

Nin dönni körököröbaw de ye Wagadu jo, ka Manden jo, ka Songoyi jo, Segu, Beledugu, Kenedugu... O dönni koro in de ye Mali nikun yere-yere ye.

"Shefanfara mana mogo min kunkolo sogo, gongorónkuru ka janfa y'o ye", n'b'o fo, sabu ka nin dönni saba to an fe yan, Mali bë se ka ke cogo di kunfin jamana, ani segenbaato jamana ye ?

Tubabukan bë dije karaba k'a di hadamaden ma. Nidiine tunte dugukolo kan, sisantun b'a söröhadadenw halakira.

Ni körölen dönni ma jini k'a laben kura ye, k'a ben bi mogoya temecogow ma, Mali bë se k'e i'n'a fo jirimögönin : ni t'a la.

Mogokalanrienw : tubabukanmennaw, Moriwani körölen dönbagaw ka kan ka ben, sabu do be do döñ, do t'o döñ. U ka kan k'u ka dönni lase mogo tow ma, yaasa kunfinya bë ban an ka jamana kono. Nka, malidenw kalan ka di kan min na bi, teliya la, o ye wolokan ye.

Ni wolokankalan ma fanga soro, kunfinya te ban Mali kono, jamana te se ka dilan ka k'an sago ye.

Mahamadu Konta
Lakolikaramogo
Baginda (Mali)

Beejefanga ni demokarasi

Wale o wale, ni hakili ma sendon a la, n'a kera hakili ko, ni hakili y'a je, o wale ni fili te ban. Hali togoda, kuma te bayelemani ma, o te taa hakili ko... N'i y'a laje, Bamananw ye togo da fen kura fen o fen na, a si ma ke kun fe, a fen bee ninina k'u sidon folo. Sidonni te dowere ye danfaralanw d'oni ko Misali la, n'i ko i be «fali «d'on, o koro ye k'i b'a danfaralanw don fen minnu b'a danfara ka bo danfen tow la.

Fili fen o fen be anw ka demokarasiko la bi, faamubaliya fen o fen b'a kono, ni n ma fili, a bee ju bora bayelema kojugu de la. Cogo di? Kabin'a fora «demokarasi» jenini ma k'a la k'a sidon. A donna koni ko fanga do don, nk'a danfaralanw, fen minnu b'a danfara ka bo fanga tow la, a ma jini k'olu sidon. N'o tun kera, a tun tena fo «demokarasi» ma kbeejefanga wali forobafanga. Bayelemanikelaw ye «demokarasi» kono kumadenw de bayelema, nka u ma dane yere bayelema. Dane dun koro te a kono kumadenw korow kafolen ye.

Tijeni min be beejefanga walima forobafanga foli la, ni mogow b'a don, u t'a fo. Bamanankan te fila ye, kelen don. N'i ko beejefanga walima forobafanga, o koro ko maa kelen ta te, ko bee ta don, ko foroba don, wa n'i jora tijeni kan, i b'a faamuya ko min mana diya min ye, o b'o k'a la. E ta don, o ye tijenye, nka ni tijenye fana don ko ne fana ta don, o tuma ne mana min ke fanga la, forobafen, beejefen, e ka mun b'o la? O te ne ni n kunko ye?

Jamana min kono ladamubaliw ka ca ladamunenw ye, yeredon ni danbedon be jini ka tunun jamana min kono, nebaya ni nefaraleny, disibaya ni kunfaraleny, jengoya ni fisanmanciya kera taamasiyen humanw ye jamana min kono, ani fenkebaliya ni baaratanya, ani yurugu-yurugu ni binkanni, kojukue kera laada ye jamana min kono, n'i ko yen ko beejefanga walima forobafanga, iye tijeni ke, sabu i ye den fili a mansaw ma, i ye muso bila a ce la, i ye dogo ni koro ke filan ye, i ye bilakorow jendon balikuw la, i ye fasoden juguw ni fasoden humanw ke kelen ye.

Ola, ne k'i ye fanga bo da la, i y'a tijenye, i ye tanga bo a kan, i y'a ke lagosifen ye.

Fanga min te da la, fanga tijenen, ne b'o wele ko bilakorofanga. An ye «demokarasi» wele ko beejefanga walima forobafanga, nka beejefanga te «demokarasi» ye, kelenw te.

Beejefanga ye fanga bolen ye da la, fanga tijenen; sariya kelen t'a kono, bee n'i ta, wa bolicogo kelen t'a la, bee b'a boli cogo min ka d'i ye. A b'i ko bilakorofanga, jeninini te k'a kono sanko jenaboli.

«demokarasi» fana ye fanga ye. Nka mun b'a danfara ka bo fanga tow la? A sigicogo n'a bolicogo. A te sigi maa kelen fe, a be sigi jama de fe, jekafu ni jogonnamen ni jogonfaamu kono. A be boli, nk'a te boli jama fe, a be boli jama ka jemogo sugandilenw de fe, jama ka sariya sigilienw kono.

Ni «demokarasi» koro ye nin de ye, o tuma an ka kan k'a wele bamanankan na jemufanga (fanga min be sigi jemu kono n'a be boli jemu benkanw kono) n'o m'an diya, an k'a singa k'a ke «demokarasi» ye.

Sumana Kane,
Balikukan Baarada

<<SOS Sahel U.K>> ni

Bankasikaw ka jekabaara

«SOS sahel» ye baara jekulu kerenernen ye min jesinnen don saheli jamana mogow demeni ma. Jekulu in sigira sen kan san 1976 Senegali jamana la, a nemogosoba be Londuru.

Jekulu in bolofaraw ka ca; nka bolofara min be baara ke Mali kono, o togo ye ko «SOS sahel U.K» (U.K ye langilew ka jamana togo masurunyalen ye). «SOS sahel» ye baara ke Mali dugu folo min kono, o ye Tomiyan ye, Segu mara la.

Sanni Tomiyan demeni baaraw ka damine, <<SOS sahel>> baarakelaw ye segesegeliw ke serekili caman kono, baaraw cogoyaw kan. O hukumu kono, bankasikaw y'a jira, Moti mara la, k'u b'a kanu jekulu in k'u deme Bankasi jetaa baaraw la; o ko fe, Moti mara ji ni kungo seriusida fana y'a kanbo «SOS sahel» ma, walasa sigiyorow lakanali baarada kura do be se ka dayele Bankasi.

«SOS sahel U.K» sera Bankasi serekili kono nin cogola. Baaraw daminera marisi kalo la, san 1992. Jekulu in jesinnen te sigiyorow lakanali doron ma. U ka deme be boli baara caman kan, i n'a fo dugu misenw ka jiko, musow yiriwali, keney, kalan sanko balikukan, ani hadamadenya sabatili baara caman werew. An be don min na, i ko bi, «SOS sahel UK» baarakelaw be yaala Bankasi mara kono, ka mogow kumajogonya baaraw cogoyaw kan.

O sababu la, deme folo - folo jesinna serekili ni arondisimaw ka konjenabo tonw ma, minnu be bankasikaw hamiw don ka se k'u jefo.

Badama Dukure
Moti (Mali)

Biberon be den Faga, Ba Sinji be den keney

An fe Mali la, ni denmis en min desera k'a tolongonw ka baara walima tulongelen muju, a be f'o tigi ma ko: «karisa ma f'a ba sinji la».

Nin ye kuma koro ani tijenye koro ye min ka kan ka bi musow son hakili la, minnu be ka biberonko ke siwilisason tamasinew do ye; ko ni muso min te biberon d'a den ma, o te ko kalama.

Kodonnaw y'a jira ko fosi te den nafa ka teme ba sinji kan. Sinji dili den ma, o be fanga d'a ma, ka laban k'a ba yere ka keney sabati.

Nafama fen caman be ba sinji la, minnu be den ka keney n'a fanga sabati sanga ni waati bee fo ka taa s'a korobayali ma. Ni muso min be sin d'a den ma, a ka c'Ala fe sindimi t'o mine abada. O ko fe, ka den to muso dow sin na, u ma telik gariseke soro.

An be don min na, i ko bi, muso caman be ka sinji n'a nafaw fili kofe, k'u jesin biberon ni nono ma, u n'u musakaw.

Mogolafaamuyalen ninnu y'a jira fana, ko san o san, den miliyon saba be sa, k'a sababu ke biberonko n'a jogonaw ye.

Nin ye wale ye min ka kan ka be son hakili la, ce fara muso kan, ka d'a kan den te sanfe ye. Den ka jenemaya, ba sinji don! Den ka fanga, ba sinji don! wa hine min be ba ni den ce, sinji kelen in don!

Badama Dukure
Moti (Mali)

Nōnō were te den nafa ka temen sinji kan

Dənnikəlaw ka fō la, den min b'a ba sinji min kalo 6, fo ka taa se kalo 12 ma, o den ka bana misenninw ka dōgo ni den tōw ka bana misenninw ye, minnu bē nōnō suguya wərew kan, i ko biberon n'a nōgōnnaw.

A bē fō ko den min ma fa a ba sinji la, k'o den masina dusukun bē geleya, ko den min fara a ba sinji la, k'o ka hadamadenya ka bon n'a ta ye. O kuma bē sinji nafa jira denko la, den min ye bē ka sinin nesigi ye.

Mogo te fosi sōrō, ka temen den kan. Den de ka di dinē fēn bēs ye. A ka di ni nafolo ye. A ka di ni sanu ni wari ye. A ka di ni daamufen tōw bēs ye.

O de kōson, an bē wele bila denbatigiw ma, cekunda ani musokunda, bēs k'i cēsiri denw labaloli fe n'u baw sinji ye k'a d'o nafaw kan, kēnya, barika, dusunumantigiya, hiineanicēna bē nafa minnu na. An k'a dōn ko nininikəlaw, dənnikəlaw, dōgotōrōw ani maakōrōbaw te balan fosi la gansan.

Muso baarakəlaw ani muso

yerejiranci fililenw minnu bē biberon di u denw ma, walasa u ka fēre u ka dinē yaalā ma, olu ka kan, k'a dōn, k'u b'a k'u yērew de la, bawo, ni den te fara bana la, olu tēna fara sēgen na.

Sinjidibaliya den ma, o te faamuya sira were fosi kan denba ka bana kō. Ni ba man kēnē, nōnō suguya were bē se ka d'a ma, hali n'a kera bagan cōnō, wali cōnō mugu n'a dēgelama n'u nōgōnnaw.ye A jirala yēre, ko ni denba min te se ka nē dugu yaala kō, k'o taatōbē se, k'a sinji bisi, k'o ke minen saniyalen kōnō, k'o di mōgō ma, min bē den labalo n'o ye, a yēre taalen kōfē.

N'an y'a laje, an b'a ye ko feere bēs dantigelen don, hadamadenw fe, walasa ka denw lamōnan k'u baw sinji ye, fo ka s'u kalo 6 wali kalo 12 ma, min temenēn kō, dumunibēsēka d'u ma, dōoni-dōnni, fo k'u nugu dege su mangirinw na.